

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Westfriesland

Medemblik

Datum: 17 januari 2020

Locatie: Sint Pieter in Medemblik

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst van de gemeente Medemblik, 17 januari 2020. Dit atelier maakte onderdeel uit van zeven lokale bijeenkomsten in de gemeente Medemblik, voor de deelregio Westfriesland.

In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Medemblik als onderdeel van de deelregio Westfriesland. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Productielandschappen, (2) Lokale kracht, (3) Bestaande e-infrastructuur.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

Aan de bijeenkomst hebben circa 45 bewoners deelgenomen.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	4
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	5
Scenario banner:.....	6

Foto 1: Carrousel langs de drie scenario's.

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Westfriesland zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Productielandschappen, (2) Lokale kracht en (3) Bestaande e-infrastructuur.

Het scenario **Productielandschappen** focust op de koppelkansen die de energie- en agrarische sector brengen. De uitgangspunten:

- Slimme combinaties van de energie- en agrarische sector, die leiden tot maximale productiviteit.
- Er is een voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik.
- Het experimenteel landschap wordt benut voor proeftuinen van energie en teelt.
- De glastuinbouw stapt over op geothermie. De gebouwde omgeving lift waar mogelijk mee.

- Er is een proactieve rol van de overheid samen met grondeigenaren en de netbeheerder.
- De gebouwen worden minimaal geïsoleerd tot energielabel D

Het scenario **Lokale kracht** richt zich op eigenaarschap en het bundelen van lokale krachten. De uitgangspunten:

- De transitie is zichtbaar voor de bewoners en de opwekking gebeurt collectief.
- Er wordt gezocht naar combinaties met aan andere (ruimtelijke of sociale) opgaven die spelen, zoals natuurontwikkeling.
- De bedrijventerreinen zijn een vliegwiel voor de verduurzaming.
- Er is veel aandacht voor besparing. Een slim energiesysteem moet de uitruil van vraag en aanbod in goede banen leiden.
- De gebouwen worden geïsoleerd tot minimaal energielabel A.

In het scenario **Bestaande e-infrastructuur** vormt de huidige elektra infrastructuur het vertrekpunt. De uitgangspunten:

- Er is een maximale benutting van de huidige aansluitcapaciteit en zoveel mogelijk clustering.
- Nieuwe inpassing van zonnepanelen en windturbines vindt plaats waar ruimte is voor nieuwe kabels: langs (water)wegen, het IJsselmeer en het Markermeer
- De opwekking vindt dicht bij de gebruiker plaats.
- Om de elektriciteitsnetten te ontzien worden gebouwen geïsoleerd tot minimaal label B.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Natuur:

- Plant meer bomen, ook dat leidt tot CO₂-reductie.

Regelgeving en beleid:

- Stel de ambitie om als regio klimaatneutraal te worden uit naar 2060.
- Maak de aanleg van zonnepanelen op daken verplicht. Stel daarvoor een subsidie vanuit het rijk beschikbaar.
- Verlaag het BTW-tarief op isolatie.
- Zorg voor een consistent energiebeleid. Een quote van een deelnemer: "Sjoemel niet met subsidiemaatregelen".

Techniek en innovatie:

- Kernenergie als alternatief.
- Tast alle mogelijkheden af van geothermie (ook als manier om elektriciteit op te wekken).
- Verwerk zonnepanelen in geluidschermen, vangrails en wegen.

Overige opmerkingen/ zorgen:

- Inpassingen in de Kop van Noord-Holland is ook bij deze bijeenkomst een schrikbeeld voor sommige deelnemers.
- Er zijn zorgen over de Pact van West-Friesland: "Waarom energieneutraal in 2040?" Een aantal deelnemers twijfelt aan de haalbaarheid van de Pact.

- Er zijn zorgen over de uitgangspunten van de RES: Waarom alleen de technieken zon en wind: is dat niet veel te beperkt?
- Stop met de uitbreiding van energie-intensieve bouw.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Veel deelnemers hebben geen uitgesproken voorkeur voor de uitgangspunten van een bepaald scenario. Volgens de deelnemers zijn "geen van de drie optimaal, omdat er in alle drie scenario's bouwstenen zitten die niet aanspreken". Er was een sterke verdeeldheid over de scenario's of er was niet gestickerd omdat de keuze te lastig was.

Over het algemeen was de meeste weerstand bij de inpassing op agrarische gronden. Uit gesprekken is op te maken dat men bij voorkeur niet wil kijken naar de mogelijkheden voor het opwekken van hernieuwbare energie vanuit het scenario 'Productielandschappen'. Het scenario 'Bestaande e-infrastructuur' is een logisch uitgangspunt om te beginnen.

Overige opmerkingen m.b.t. de scenario's:

- Er zijn zorgen over de scenario's: "Is het dan niet te veel al voor ons bedacht?"
- Een deelnemer mist ook het nul scenario: "Waarom moet het in West-Friesland? Kunnen we de inpassing van duurzame energie niet veel beter clusteren bij de Afsluitdijk/ IJsselmeer/ etc.?"

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- De meeste deelnemers staan positief tegenover **zonnepanelen op grote daken, op parkeerplaatsen, rondom bedrijfsterreinen en dicht bij midden stations**.
- **Wind en zon langs snelwegen** zijn wel een alternatief, "mits niet te dicht bij bebouwing".

Over gemixte bouwstenen:

- Over **windturbines in het IJsselmeer** zijn de meningen verdeeld:
 - "Minder verstorend dan op het land" tegenover "verpest het IJsselmeer".
 - Er waren veel vragen t.a.v. inpassingen op water: "Gaat dit niet ten koste van het zeilwater?" en "Hoe zit dit met natuur".

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zonnepanelen en – met name – windturbines op agrarische gronden** kunnen op weinig instemming rekenen, zeker in het traditionele landschap.
 - "Te ontsierend, horizonvervuiling en de psychologische effecten van windturbines zijn onvoldoende onderzocht".
- Ook **windturbines rondom woonkernen** werd slecht onthaald.
 - "Zij belemmeren uitbreidingsmogelijkheden en hebben een te grote impact op de kwaliteit van wonen (geluidsoverlast, slagschaduw)".

Scenario banner:

SCENARIO 1: Productielandschappen					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op grote daken		1	0		
Zon op agrarische grond:	In het experimentele landschap, ontwikkeling van eiwitrijk voedsel	0	2		
	Boven fruitteelt	0	1		
Wind					
Wind op agrarische grond:	In het traditionele landschap	0	4		
	In het experimentele landschap			X	
Repoweren bestaande turbines				X	

SCENARIO 2: Lokale kracht					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op grote daken		6	0		
Zon op agrarische grond:	Rond stadsranden of kernen	1	3		
	Rondom bedrijfsterreinen	3	0		
	In het romantische landschap			X	
Zon boven parkeerplaatsen		3	1		
Zon op gevels		2	0		
Wind					
Wind op agrarische grond:	Rondom woonkernen	0	9		
	Rondom bedrijfsterreinen	0	1		

SCENARIO 3: Bestaande e-infrastructuur				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op water	IJsselmeer	0	1	
Zon op grote daken		1	0	
Zon op agrarische grond:	Rondom bedrijfsterreinen	1	0	
	Dichtbij midden stations	2	0	
	Bij bestaande windparken			X
	Langs spoorwegen	1	0	
	Boven snelwegen	2	0	
Wind				
Wind op water:	Marker- en IJsselmeer, overige plekken	2	2	
	Marker -en IJsselmeer, dichtbij bestaande windparken			X
Wind op agrarische grond:	Rondom onderstations	1	0	
	Langs de spoorweg			X
	Langs de snelweg	4	0	
	Bij bestaande windparken	0	1	
Repoweren bestaande windturbines		1	0	